

Mikulová, Jana

Věty způsobové a srovnávací

In: Mikulová, Jana. *Syntax latinských vedlejších vět*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, pp. 453-462

ISBN 978-80-210-7207-7; ISBN 978-80-210-7210-7 (online : Mobipocket)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/131806>

Access Date: 20. 03. 2025

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

VĚTY ZPŮSOBOVÉ A SROVNÁVACÍ

1. Přeložte do češtiny. U vět s konjunktivem vysvětlete jeho použití.

1. Edidi, quae potui, non ut volui, sed ut me temporis angustiae coegerunt. (Cic. *de orat.* 3, 228)
2. Hoc verbo Romani quoque utebantur, sicut philosophia nunc quoque utuntur. (Sen. *epist.* 89, 7)
3. Ut aegroto, dum anima est, spes esse dicitur, sic ego, quoad Pompeius in Italia fuit, sperare non destiti. (Cic. *Att.* 9, 10, 3)
4. Nam quae perdifficilia sunt, perinde habenda saepe sunt, ac si effici non possint. (Cic. *part.* 84)
5. Oppium igitur praesentem ut diligas, Egnati absentis rem, ut tueare aequae a te peto, ac si mea negotia essent. (Cic. *fam.* 13, 43, 2)
6. ...atque eorum [sc. equitum] ut quisque est genere copiisque amplissimus, ita plurimos circum se ambactos clientesque habet. (Caes. *Gall.* 6, 15, 1)
7. Incolumem te cito, ut spero, vel potius ut perspicio, videbimus. (Cic. *fam.* 6, 6, 13)
8. Haec homines improbi ad quosdam viros fortes longe aliter atque a me dicta erant, detulerunt. (Cic. *dom.* 41)
9. Atque etiam, quom (= cum) apud vos aut in senatu verba faciunt, pleraque oratione maiores suos extollunt: eorum fortia facta memorando clariores sese putant. Quod contra est. Nam quanto vita illorum praeclarius, tanto horum socordia flagitiosior. (Sall. *Iug.* 85, 21)
10. Qua re a te tantum peto, quantum et te facere posse et libenter mea causa facturum esse arbitror. (Cic. *fam.* 13, 7, 1)
11. „Ita,“ inquit, „audiam te disputantem, ut ea lego, quae scripsisti.“ (Cic. *fat.* 4)
12. Nihil est autem tam volucre quam maledictum, nihil facilius emittitur, nihil citius excipitur, latius dissipatur. (Cic. *Planc.* 57)
13. Ego tecum tamquam mecum loquor. (Cic. *Att.* 8, 14, 2)
14. Etsi enim nihil habet in se gloria, cur expetatur, tamen virtutem tamquam umbra sequitur. (Cic. *Tusc.* 1, 45, 109)

15. Sed copias illius, quas hic video, dico esse metuendas; nec tam timendus est nunc exercitus L. Catilinae quam isti, qui illum exercitum deseruisse dicuntur. (Cic. *Mur.* 79)
16. Non est, quod indigneris, tamquam aliquid novi acciderit; magis mirari deberes, si non accidisset. (Sen. *benef.* 7, 26, 2)
17. Sic gerere nos debemus, non tamquam propter corpus vivere debeamus, sed tamquam non possimus sine corpore. (Sen. *epist.* 14, 2)
18. Utinam non tam fratri pietatem quam patriae praestare voluisset. (Cic. *Brut.* 126)
19. Quod, si pauci facerent, nollemus imitari, cum plures facere coeperunt, quasi honestius sit, quia frequentius, sequimur. (Sen. *epist.* 123,6)
20. Quasi domi nummos haberet, ita constituit Scapulis se daturum. (Cic. *Quinct.* 18)
21. Tametsi ita de meo facto loquor, quasi ego illud mea voluntate potius quam vestra iniuria adductus fecerim. (Cic. *Verr.* II 1, 29)
22. Illi necessario maturius quam constituerant, castra ponunt. (Caes. *civ.* 1, 65, 3)
23. Utinam rex Eumenes, utinam omnes Asiae civitates adessent, et illos potius querentes quam me accusantem audiretis. (Liv. 37, 47, 10)
24. Quare non est, quod fastidiosi isti te deterreant, quominus servis tuis hilarem te praestes et non superbe superiorem: colant potius te, quam timeant. (Sen. *epist.* 47, 17)
25. Itaque puerorum feminarumque irae acres magis quam graves sunt levioresque, dum incipiunt. (Sen. *dial.* 4, 19, 4)
26. Quaeris, Ulixes ubi erraverit, potius quam efficias, ne nos semper erremus? (Sen. *epist.* 88, 7)
27. Necessesse est enim in tanta conversione et perturbatione omnium rerum temporibus potius parere quam moribus. (Cic. *Phil.* 11, 27)
28. Sed me moverat nemo magis quam is, quem tu minime putas. (Cic. *Att.* 7, 3, 8)
29. Et illud videndum est, quanto magis homines mala fugiant, quam sequantur bona. (Cic. *part. orat.* 91)
30. Senatus fuit frequentior, quam putabamus esse posse mense Decembri sub dies festos. (Cic. *ad Q. fr.* 2, 1, 1)
31. Litteras tuas minus paulo exspecto, quam si Romae esses, sed tamen exspecto. (Cic. *Att.* 5, 21, 14)
32. Cur igitur nostrum ille auxilium absens petit potius quam praesens nos, socios veteres, simul ab Nabide ac Romanis tueatur? (Liv. 32, 21, 13)

33. Magis vereor, ne longum me in enumerando quam ne ingratum in praetereundo putetis. (Cic. *Phil.* 13, 30)
34. Valde miror te ad me nihil scribere et potius ab aliis quam a te de re publica me certiozem fieri. (Cic. *fam.* 8, 12B, 1)
35. Accedit enim, quod patrem, ut scire te puto, plus etiam quam non modo tu, sed quam ipse scit, amo, idque et merito et iam diu. (Cic. *Att.* 13, 21a, 8)
36. Quem magis admiraberis, quam qui inperat sibi, quam qui se habet in potestate? (Sen. *benef.* 5, 7, 5)

2. Přeložte do latiny

1. Čím větší je tvoje důstojnost, tím méně se mají snášet ty věci, které se ti staly.
2. O afrických záležitostech nám byly oznámeny úplně jiné věci, než jsi nám napsal.
3. Tvůj Rufio tu tak scházel (*dosl. byl postrádán*), jako by byl jedním z nás.
4. I kdyby tam bylo hodně lidí, přece budu více opuštěný, než kdybych tam byl (jako) jediný.
5. Jeho otroka i jeho záležitosti ti svěřuji s nemenší horlivostí (*abl. bez předložky*), než kdybych ti svěřoval svoji věc.
6. Odepsal jsem tak, jak si myslím, že to schválíš.
7. Udělám to tak, jak chceš.
8. Host Xenomenés tě má rád tak, jako by byl s tebou žil.
9. O Terentii nemohu psát příhodněji, než píšeš ty.
10. Ta věc se stala zcela jinak, než se domníval.
11. K (*in + ak.*) nájemcům pozemků bude vlídnější, než se zdá.
12. Velmi tě očekávám a velmi tě postrádám, ale ne více, než vyžaduje sama věc a čas.
13. Každý je tak ubohý, jak (tomu) uvěřil.
14. Jako stáří následuje po mládí, tak smrt po stáří.
15. Nakolik touží, tolik mu chybí.
16. Koupil dům téměř o polovinu draž, než byl odhadován.
17. Poslouchej mě tak, jako bych mluvil sám se sebou.
18. Bruty a Cassia bráníš, jako bych je (snad) já káral. Nemohu je však dost vynachválit.

důstojnost	dignitās, ātis, f.
snášet (strpět)	ferō, ferre, tuli, lātum
stát se	accidō, ere, accidī, –
africký	Āfricānus, a, um
záležitost	rēs, rei, f.
úplně, zcela	longē
Rufio	Rufio, ōnis, m.
postrádat (někoho), toužit (po někom)	dēsiderō, āre, āvī, ātum
scházet	dēsiderārī (pas.)
opuštěný	sōlus, a, um
jediný	ūnus, a, um
záležitost	negōtium, ii, n.
horlivost	studium, ii, n.
svěřit	commendō, āre, āvī, ātum
odepsat (odpovědět na dopis)	rescribō, ere, scripsī, scriptum
schválit	probō, āre, āvī, ātum
host	hospes, itis, m.
Xenomenés	Xenomenēs, is, m.
mít rád	diligō, ere, lēxi, lēctum
příhodně	commodē
přemýšlet (o něčem)	cōgitō, āre, āvī, ātum +ak.
zajisté	equidem
zcela	longē
domnívat se	reor, rērī, ratus sum
nájemce pozemků	arātor, ōris, m.
vlídný	lēnis, e
postrádat (někoho), toužit (po někom)	dēsiderō, āre, āvī, ātum
vyžadovat	poscō, ere, poposcī, –
ubohý	miser, era, erum
věřit	crēdō, ere, didī, ditum
stáří	senectūs, ūtis, f.
mládí	adulēscētia, ae, f.
následovat po (něčem)	sequor, sequī, secūtus sum +ak.
nakolik	quantum
chybět (někomu)	dēsū esse, fuī, – futurus +dat.
téměř	prope
draze	cārē
polovina	dīmidium, ii, n.
▪ o polovinu	▪ dīmidio
odhadovat (cenu)	aestimō, āre, āvī, ātum
poslouchat	zde: audiō, īre, īvī, itum
Brutus	Brūtus, ī, m.
▪ Brutové, členové rodiny Brutů	▪ Brūtī, ōrum, m.
Cassius	Cassius, ī, m.
kárat	reprehendō, ere, prehēndī, prehēnsūm
dost	satis
vynachválit	laudō, āre, āvī, ātum

3. Doplňte vhodný spojovací výraz

1. Ne sim salvus, si aliter scribo, _____ sentio. (Cic. *Att.* 16, 13, 1)
2. Iam vero videtis nihil esse morti tam simile _____ somnum. (Cic. *Cato* 80)
3. Tantum potest, _____ odit. (Sen. *Thy.* 484)

4. Immo omnia _____ diligentius cogitata, eo facta sunt imprudentius. (Cic. *Att.* 10, 12a, 1)
5. Eum tibi igitur sic commendo, _____ unum ex nostra domo. (Cic. *fam.* 13, 46, 1)
6. Tamen hoc me magis sollicitat _____ omnia. (Cic. *Att.* 11, 25, 3)
7. Alia est aetas infantis, pueri, adulescentis, senis: ego tamen idem sum, _____ et infans fui et puer et adulescens. (Sen. *epist.* 121, 16)
8. Est, iudices, ita _____ dicitur. (Cic. *Verr.* II 4, 117)
9. Scis me minime esse blandum; itaque minus aliquanto dico _____ sentio. (Cic. *Att.* 12, 5c, 9)
10. Nihil prorsus aliud curant _____ agros, nisi villulas, nisi nummulos suos. (Cic. *Att.* 8, 13, 2)

4. Odlíšte větná a nevětná přirovnání

Odlíšte, kdy se jedná o srovnávací větu, kdy o elipsu slovesa a kdy o srovnání dvou větných členů bez elipsy slovesa.

1. Tu tamen, ut soles, dices ista ipsa obscura planius, quam dicuntur a Graecis. (Cic. *Tusc.* 4, 5, 10)
2. Ea desperatio Tuscis rabiem magis quam audaciam accendit. (Liv. 2, 47, 6)
3. Eodem anno Agrippa Menenius moritur, vir omni vita pariter patribus ac plebi carus, post secessionem carior plebi factus. (Liv. 2, 33, 10)
4. ...nemo unus homo uni homini tam carus umquam fuit, quam tu populo Romano,... (Sen. *clem.* 1, 1, 5)
5. Nam neque honesta tam expetunt, quam devitant turpia. (Cic. *part.* 91)
6. Serpet hoc malum – mihi credite – longius, quam putatis. (Cic. *Rab. Post.* 15)
7. At minus habeo virium quam vestrum utervis. (Cic. *Cato* 33)
8. Cuius ego facinora oculis prius quam opinione, manibus ante quam suspicione deprendi. (Cic. *Cael.* 14)
9. Is ait tam stultum esse, qui mortem timeat, quam qui senectutem. (Sen. *epist.* 30, 10)
10. Ego enim is sum, quem ad modum tu facillime potes existimare, qui nihil umquam mea potius quam meorum civium causa fecerim. (Cic. *fam.* 5, 21, 2)
11. Tam ego homo sum quam tu. (Plaut. *Asin.* 490)
12. Id adeo non tam ex re, quam ex istius factis decretisque cognosco. (Cic. *Verr.* II 5, 9)
13. Nihil est enim unum uni tam simile, tam par, quam omnes inter nosmet ipsos sumus. (Cic. *leg.* 1, 29)

14. Tolerabilius autem est, ut dixi, faciliusque non acquirere quam amittere, ideoque laetiores videbis, quos numquam fortuna respexit, quam quos deseruit. (Sen. *dial.* 9, 8, 3)
15. Alia interim crudelia, inhumana praetereo, quod [sc. servis] ne tamquam hominibus quidem, sed tamquam iumentis abutimur. (Sen. *epist.* 47, 5)

5. Dejte slovo do správného tvaru (u adjektiv zvažte i stupňování). Je-li více možností, vysvětlete rozdíl ve významu.

1. Malui viginti diebus post sententiam meam (*laudare; ego*) _____ ab omnibus quam a paucis hodie (*vituperare*) _____. (Cic. *Phil.* 6, 16)
2. An (*magnus*) _____ nunc sunt exercitus in Africa et duces (*multus bonus*) _____ que quam tunc in Hispania (*esse; byli*) _____? (Liv. 28, 43, 13)
3. Adeo ignavissimos hostes magis timetis quam (*Iuppiter, Mars*) _____ que, per quos iurastis? (Liv. 2, 46, 6)
4. Quid ergo est? Vereor mehercule, ne aut gravioribus (*uti; ego*) _____ verbis, quam natura fert aut levioribus, quam causa postulat. (Cic. *Quinct.* 57)
5. Aedis (= aedes) totae confulgebant tuae, quasi (*esse; by byly*) _____ aureae. (Plaut. *Amph.* 1095)
6. Sed ad te brevior iam in scribendo incipio fieri dubitans, Romaene (*esse; jsi*) _____ an iam (*poficisci; jsi odešel*) _____; quod tamen quoad ignorabo, scribam aliquid potius, quam (*committtere; bych dopustil*) _____, ut tibi, cum possint reddi, a me litterae non reddantur. (Cic. *Att.* 5, 6, 2)
7. Si quid ad me (*scribere; napíšeš*) _____, ita faciam, ut te velle (*intelligere; pochopím*) _____. (Cic. *fam.* 6, 22, 3)
8. Xenonem tam diligo quam (*tu*) _____, quod ipsum sentire certo scio. (Cic. *Att.* 5, 11, 6)
9. Sic enim coepit: „Noli, mi Marcelline, torqueri, tamquam de re magna (*deliberare; jako bys rozhodoval*) _____.“ (Sen. *epist.* 77, 6)
10. Ac ne ignores, quid ego in tuis litteris desiderarim, scribam aperte, sicut et mea natura et nostra amicitia (*postulare; vyžaduje*) _____. (Cic. *fam.* 5, 7, 3)

6. Vyberte správný tvar či správné tvary

1. De Cicerone velim ita sit, ut (*audiamus, audimus*). (Cic. *Att.* 16, 3, 2)
2. Veniunt etiam, qui me audiunt quasi doctum hominem, (*quod, quia*) paulo sum quam (*ipsi, ipsis, ipsorum*) doctior. (Cic. *fam.* 9, 20, 3)
3. Deinde ut cubitum (*discessissemus, discederemus, discessimus, discedemus*), me et de via fessum, et qui ad multam noctem vigilassem, artior (*atque, quam, quam si, ut*) solebat, somnus complexus est. (Cic. *rep.* 6, 10)

4. Recusavit et quasi nihil (*actum esset, ageretur, agatur, actum erat*), nihil iudicatum, ab Hermippo ibidem mancipia, quae ipse ei vendiderat, petere coepit. (Cic. *Flacc.* 49)
5. Sed quid ego ex te quaero, quid defensurus sis, potius quam (*cognosco, cognoscerem, cognoscam*) ex ipsa civitate, quid (*gestum sit, gestum est, geratur, geritur, gestum esse*)? (Cic. *Verr.* II 3, 85)
6. (*quam, ut, quasi, ac*) bos armenta, sic ego bonos viros aut eos, quicumque dicentur boni, sequar, etiamsi ruent. (Cic. *Att.* 7, 7, 7)
7. Nostri (*minores, minus, minime*) student litteris quam Latini. (Cic. *de orat.* 3, 43)
8. Quamvis enim multum (*possides, possideas, possidebis, possideres*), tamen, quia aliquis plus habet, tanto tibi videris deficere, (*quanto, quantum, quot, qui*) vinceres. (Sen. *epist.* 104, 9)

7. Určete typy vedlejších vět

Ut

Určete, zda se mezi následujícími větami vyskytují tyto věty: srovnávací, obsahová oznamovací s *ut non*, obsahová žádací s *ut/ne*, obavná, obsahová tázací, časová, přípustková, účelová, účinková.

1. Nam **ut** corpus, etiamsi mediocriter aegrum est, sanum non est, sic in animo ista mediocritas caret sanitate. (Cic. *Tusc.* 3, 10)
2. Nunc autem, simul atque editi in lucem et suscepti sumus, in omni continuo pravitate et in summa opinionum perversitate versamur, **ut** paene cum lacte nutricis errorem suxisse videamur. (Cic. *Tusc.* 3, 1, 2)
3. Vides, **ut** te philosophando revocare coner ad cenas. (Cic. *fam.* 9, 24, 3)
4. At metuo, **ut** satis sis subdola. (Plaut. *Mil.* 355)
5. Posteaquam tantam multitudinem collegerat emblematum, **ut** ne unum quidem cuiquam reliquisset, instituit officinam Syracusis in regia maximam. (Cic. *Verr.* II 4, 54)
6. Haec **ut** brevissime dici potuerunt, ita a me dicta sunt. (Cic. *de orat.* 2, 174)
7. Praeclarum illud est et, si quaeris, rectum quoque et verum, **ut** eos, qui nobis carissimi esse debeant, aequae ac nosmet ipsos amemus; **ut** vero plus, fieri nullo pacto potest. (Cic. *Tusc.* 3, 29, 73)
8. At ille **ut** Karthaginem venit, multo aliter, ac sperarat, rem publicam se habentem cognovit. (Nep. *Ham.* 2, 1)
9. Servi mehercule mei, si me isto pacto metuerent, **ut** te metuunt omnes cives tui, domum meam relinquentem putarem: tu tibi urbem non arbitraris? (Cic. *Catil.* 1, 17)
10. Quidam veniunt, **ut** audiant, non **ut** discant, sicut in theatrum voluptatis causa ad delectandas aures oratione vel voce vel fabulis ducimur. (Sen. *epist.* 108, 6)

11. Sic fit, **ut** isti de domino loquantur, quibus coram domino loqui non licet. (Sen. *epist.* 47, 4)
12. Quibus litteris ita respondit, **ut** ego nemini, cuius causam non reciperem. (Cic. *Att.* 8, 4, 2)
13. Perseus certior factus omnia detecta esse, potentior quidem erat, quam **ut** fugam necessariam duceret; tantum, **ut** procul abesset, curabat,... (Liv. 40, 56, 1)

Quam

Uvedte, jaké typy vět uvozuje výraz quam, a najděte větu či věty, kde quam vedlejší větu neuvozuje.

1. Ad epistulam, **quam** mihi ex itinere misisti, tam longam **quam** ipsum iter fuit, postea rescribam. (Sen. *epist.* 48, 1)
2. Quamquam isti, qui Catilinam Massiliam ire dictitant, non tam hoc queruntur, **quam** verentur. (Cic. *Catil.* 2, 16)
3. Habes epistulam verbosiozem fortasse, **quam** velles; quod tibi ita videri putabo nisi mihi longiorem remiseras. (Cic. *fam.* 7, 3, 6)
4. De qua [sc. tua querela] prius **quam** respondeo, pauca proponam. (Cic. *fam.* 11, 27, 2)
5. Stulta, soror, magis es, **quam** volo. (Plaut. *Poen.* 1194)
6. Etenim multo acriorem improborum interdum memoriam esse sentio **quam** bonorum. (Cic. *Flacc.* 103)
7. Quomodo fabula, sic vita non **quam** diu, sed **quam** bene acta sit, refert. (Sen. *epist.* 77, 20)
8. **Quam** multi furto non erubescunt, **quam** multi adulterio gloriantur. (Sen. *epist.* 87, 23)
9. Cum primum Romam veni fuitque, cui recte ad te litteras darem, nihil prius faciendum mihi putavi, **quam** ut tibi absentem de reditu gratularer. (Cic. *Att.* 4, 1, 1)
10. Qua re fac, ut **quam** primum venias neque in Apuliam tuam accedas, ut possimus salvum venisse gaudere. (Cic. *fam.* 1, 10)
11. Quid enim? Ad amicosne confugiam? **Quam** multi sunt? (Cic. *fam.* 5, 15, 2)
12. Dic potius, **quam** naturale sit in inmensum mentem suam extendere. (Sen. *epist.* 102, 21)

Quo, quanto, tantus

Určete typy zvýrazněných vedlejších vět. Najděte případy, kdy se nejedná o větu vedlejší.

1. ...esse quam videri bonus malebat: ita, **quo** minus petebat gloriam, eo magis illum adsequebatur. (Sall. *Catil.* 45, 5)
2. Audite reliqua et diligenter attendite, **quo** minus miremini Siculos re necessaria coactos auxilium a patronis, ab consulibus, ab senatu, ab legibus, ab iudiciis petivisse. (Cic. *Verr.* II 3, 72)
3. Sed nescio **quo** modo verum est, quod in Andria familiaris meus dicit: „Obsequium amicos, veritas odium parit.“ (Cic. *Lael.* 89)
4. Sed me, mi Attice, non sane hoc quidem tempore movet res publica, non **quo** aut sit mihi quicquam carius aut esse debeat, sed desperatis etiam Hippocrates vetat adhibere medicinam. (Cic. *Att.* 16, 15, 5)
5. ...negat ullum esse tempus, **quo** sapiens non beatus sit. (Cic. *Tusc.* 3, 29, 49)
6. In **quo** quaeritur, num **quo** alio modo commodius potuerit fieri vel a fortuna administrari. (Cic. *inv.* 2, 13, 44)
7. Nam libero tempore, cum soluta nobis est eligendi optio, cumque nihil impedit, **quo** minus id, quod maxime placeat, facere possimus, omnis voluptas assumenda est, omnis dolor repellendus. (Cic. *fin.* 1, 10, 33)
8. Sed tota res Brundisina, **quo** modo habeat se, diutius nescire non possum. (Cic. *Att.* 9, 3, 2)
9. Vides, **quanto** facilius sit totam gentem quam unum virum vincere? (Sen. *epist.* 9, 19)
10. Non vides, **quanto** aliter patres, aliter matres indulgeant? (Sen. *dial.* 1, 2, 5)
11. **Quanto** erat in dies gravior atque asperior oppugnatio (...), tanto crebriores litterae nuntiique ad Caesarem mittebantur. (Caes. *Gall.* 5, 45, 1)
12. T. Pinarium, familiarissimum meum, tanto tibi studio commendo, **ut** maiore non possim. (Cic. *fam.* 12, 24a, 1)
13. Talis (= tales) igitur inter viros amicitia tantas oportunitates habet, **quantas** vix queo dicere. (Cic. *Lael.* 22)
14. Huic ego homini, Quirites, tantum debeo, **quantum** hominem homini debere vix fas est. (Cic. *p. red. ad Quir.* 17)
15. Inter duas acies tantum erat relictum spatii, **ut** satis esset ad concursum utriusque exercitus. (Caes. *civ.* 3, 92, 1)
16. ...optant ergo non tantum, **ut** accipiant, quod turpi servitute meruerunt, sed etiam, **ut** tributo gravi liberentur. (Sen. *benef.* 6, 38, 4)

17. **Quanto** tua provincia melior! Decedes, cum voles, nisi forte iam decessisti... (Cic. Att. 6, 3, 2)

8. Odpovězte / vyberte správné tvrzení

1. Quicquid fieri potest, quasi futurum cogitemus. (Sen. *epist.* 24, 15)
  - *Cogitemus* je predikát věty vedlejší.
  - Konjunktiv *cogitemus* je použit po *quasi* podle pravidel souslednosti časové.
  - *Cogitemus* je predikát věty hlavní.
  - *Quasi* neuvozuje vedlejší větu.
2. Qui domum intraverit, nos potius miretur quam suppellectilem nostram. (Sen. *epist.* 5, 6, 11)
  - Je *intraverit* spíše futurum II nebo konjunktiv perfekta? Proč?
  - V jakém tvaru je predikát věty hlavní a proč?
3. Ego tui Bruti rem sic ago, ut suam ipse non ageret. (Cic. Att. 5, 18, 4)
  - Věta s *ut* je obsahová oznamovací.
  - Věta s *ut* je žádací, *ago* je přezens historický.
  - Věta s *ut* je účelová, *ago* je přezens historický.
  - Věta s *ut* je účinková a je v ní samostatný konjunktiv vztahující se k minulosti.
  - Věta s *ut* je srovnávací a konjunktiv vyjadřuje nereality.
4. Ut enim, quod turpe est, id quamvis occultetur, tamen honestum fieri nullo modo potest, sic, quod honestum non est, id utile ut sit, effici non potest adversante et repugnante natura. (Cic. *off.* 3, 19, 78)
  - Uvedte, kolik je v souvětí vedlejších vět a určete je.
  - Zdůvodněte použití konjunktivů *occultetur* a *sit*.
5. A gestatione cum maxime⁷⁸ venio non minus fatigatus, quam si tantum ambulassem, quantum sedi. (Sen. *epist.* 55, 1)
  - Zdůvodněte použití konjunktivu plusquamperfekta *ambulassem*.

78 *cum maxime* „obzvláště nyní; nyní více, než kdy jindy“